

ONDER DE AANDACHT

EUROPESE ORCHIDEEËN ALS PASSIE

Sinds vele jaren bestuderen Jean Claessens en Jacques Kleynen de Europese orchideeën. Dit heeft geleid tot de uitgave van het boek *The flower of the European orchid – Form and function*, dat in maart 2011 zal verschijnen. Orchideeën zijn fascinerende planten, niet alleen door hun vormenrijkdom, maar ook door de geraffineerde manieren waarop ze bestuivers weten te lokken en aan zich te binden. In dit boek laten de auteurs op een boeiende manier zien hoe de

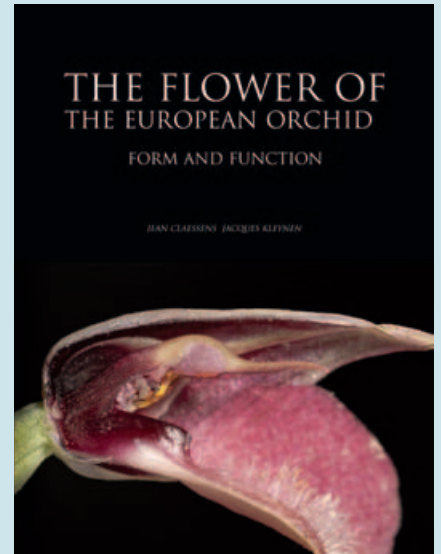
orchideeënbloem zich op velerlei manieren heeft aangepast aan zijn bestuivers. In een inleidend gedeelte worden alle in dit boek gebruikte termen uitgelegd en wordt de relatie tussen de verschillende onderdelen van de bloem besproken. Kern van het meer dan 350 pagina's tellende, Engelstalige boek vormen de meer dan duizend foto's die een ongelooflijk gedetailleerd beeld geven van de opbouw van de orchideeënbloem. Ieder geslacht wordt voorgesteld aan de hand van opnames van habitus, bloem en voortplantingsorganen. Vele microscopische coupes en elektronenmicroscopische foto's geven waardevolle, aanvullende informatie. In de begeleidende teksten wordt steeds een link gelegd tussen de vorm van de orchideeënbloem die is aangepast is aan de bouw en het karakteristieke gedrag van de bestuiver. De auteurs zijn erin geslaagd een grote hoeveelheid aan bestuivers te fotograferen, waarvan

zelfs enkele die nog nooit eerder gefotografeerd zijn. Foto's van rozetten en zaaddozen vergemakkelijken de determinatie van orchideeën ook in niet-bloeiende toestand. Ook in Limburg zijn nog nieuwe zaken te ontdekken, getuige de verrassende, nog niet eerder gepubliceerde, observaties van bestuivers van de Muggenorchtis (*Gymnadenia conopsea*) en de Grote keverorchis (*Neottia ovata*) op Limburgse natuurterreinen. Het boek sluit af met enkele uitgebreide bijlagen waarin onder andere alle bekende en gepubliceerde bestuivers van Euro-

pese orchideeën, vele gegevens over vruchtzetting, het voorkomen en de wijze van zelfbestuiving en een zeer uitgebreide literatuurlijst zijn opgenomen. Dit alles maakt bovengenoemd boek tot een compleet naslagwerk voor iedereen die geïnteresseerd is in Europese orchideeën en de huidige inzichten in hun bestuivingsbiologie.

Bestelinformatie

Het boek kan besteld worden voor de speciale prijs van € 51,75 (exclusief portokosten) voor leden van het Natuurhistorisch Genootschap in Limburg (bij voorinschrijving tot 31 december 2010, na die datum kost het boek € 72,50). Het boek is te bestellen bij Jacques Kleynen, Kuiperstraat 7, 6243 NH Geulle aan de Maas, e-mailadres: info@europeanorchids.com. Het boek wordt u dan spoedig na verschijnen (maart 2011) toegezonden. U kunt de publicatie ook afhalen op boven-

staand adres. U bespaart dan de portokosten. Meer informatie is te vinden op internetpagina: www.europeanorchids.com.

GENOOTSCHAPSDAG 2011

Op zaterdag 12 maart 2011 vindt in het Roermondse Broekhincollege de jaarlijkse Genootschapsdag plaats. Op deze dag is er weer een uitgebreid lezingenprogramma en een groene markt. Er zijn lezingen over onder meer de Oehoe, de Middelste bonte specht, Wilde zwijnen in Limburg, Bijeneters in het Roerdal en over de vissen in de Roer. Natuurlijk is er in de pauze ook weer de tweedehands boekenmarkt. Indien u hiervoor nog boeken heeft, kunt u contact opnemen met het kantoor van het Genootschap (tel. 0475-386470, kantoor@nhgl.nl). Meer informatie vindt u in het volgende nummer.

BINNENWERK BUITENWERK

OP DE INTERNETPAGINA WWW.NHGL.NL IS DE MEEST ACTUELE AGENDA TE RAADPLEGEN

● **DONDERDAG 2 DECEMBER** houdt Ger Beckers voor **Kring Maastricht** en de **Studiegroep Onderaardse Kalksteengroeven** een lezing over de vleermuizen in de kalksteengroeven. Aanvang 20.00 uur in het Natuurhistorisch Museum te Maastricht.

● **ZATERDAG 4 DECEMBER** leidt Pierre Grooten (tel. 045-5753032) voor de **Plantenstudiegroep** een heggensexkursie door het zuidoostelijk Heuveland. Vertrek om 10.00 uur vanaf de kerk van Lemiers aan de Rijksweg.

● **WOENSDAG 8 DECEMBER** organiseert de **Molluskenstudiegroep** een werkvond in Grevenbicht. Aanvang 20.00 uur. Aanmelding bij Stef Keulen (tel. 045-4053602, biosk@home.nl).

● **DONDERDAG 9 DECEMBER** houdt Roeland Vermeulen voor **Kring Roermond** en de **Zoogdierenwerkgroep** een lezing over wolven in Nederland. Aanvang 20.00 uur in het gemeenschapshuis het Katoenen Dorp, Bisschop Lindanussingel 43, 6041 LV Roermond.

● **VRIJDAG 10 DECEMBER** houdt Kristine van Mijnsbrugge voor de **Plantenstu-**

diegroep een lezing over autochtone bomen in de Lage Landen. Aanvang 20.00 uur in het Natuurhistorisch museum Maastricht, de Bosquetplein 5-7, Maastricht.

● **ZONDAG 12 DECEMBER** organiseren **Kring Roermond** en **IVN Roermond** een wandeling naar Hattem. Vertrek om 10.30 uur vanaf parkeerplaats Kapel in 't Zand.

● **MAANDAG 13 DECEMBER** houden leden van de **Studiegroep Onderaardse Kalksteengroeven** voor **Kring Heerlen** een lezing over de fauna in de Zuid-Limburgse kalksteengroeven.

Aanvang 20.00 uur in de Botanische Tuin, Sint-Hubertuslaan te Kerkrade-West.

● **DINSDAG 14 DECEMBER** verzorgt Peter Eenshuistra voor **Kring Venlo** een diapresentatie over de natuur in de buurt. Aanvang 19.30 uur in de kinderboerderij Hagerhof Venlo.

● **VRIJDAG 17 DECEMBER** verzorgen Thijs Belgers en Rob Gubbels voor de **Vissenwerkgroep** een presentatie over monitoring van de Roer. Aanvang 20.00 uur in het Groenhuis, Godsweerderstraat 2 te Roermond.

● **ZATERDAG 18 DECEMBER** leidt Jan Egelmeers (tel. 043-6042655) voor de **Plantenstudiegroep** een Bomenexcursie door de gemeente Schinnen. Vertrek om 10.00 uur vanaf de parkeerplaats Mulderplas, naast de Alfabrouwerij te Thull-Schinnen.

● **ZONDAG 19 DECEMBER** worden door **Werkgroep De Driestruik** bomen gekapt in natuurgebied De Driestruik. Verzamelen om 9.00 uur bij de verzinkte poort aan de Driestruikweg te Roermond. Einde om 13.00 uur.

2011

● **ZONDAG 2 JANUARI** houdt de **Plantenstudiegroep** een parkbomenexcursie in het Maastrichtse stadspark. Tineke de Jong (w.m.c.dejong@kpnplanet.nl) vertrekt om 14.00 uur vanaf de voliëre aan de Hubertuslaan in het Aldenhofpark te Maastricht.

● **ZONDAG 9 JANUARI** kapt **Werkgroep De Driestruik** bomen in natuurgebied De Driestruik. Verzamelen om

9.00 uur bij de verzinkte poort aan de Driestruikweg te Roermond. Einde om 13.00 uur.

● **ZONDAG 9 JANUARI** leidt Rob van der Laak voor **Kring Heerlen** een waternoelexcursie langs de Midden-Limburgse Maasplassen. Vertrek om 7.30 uur vanaf de parkeerplaats aan de Spoorsingel vlakbij de overweg te Heerlen.

● **MAANDAG 10 JANUARI** is er een bijeenkomst van **Kring Heerlen**. Aanvang 20.00 uur in de Botanische

Tuin, Sint-Hubertuslaan te Kerkrade-West.

● **WOENSDAG 12 JANUARI** organiseert de **Molluskenstudiegroep** een werkveld in Hulsberg. Aanvang 20.00 uur. Aanmelding bij Stef Keulen (tel. 045-4053602, biosk@home.nl).

● **DONDERDAG 13 JANUARI** houdt Olaf Op den Kamp voor **Kring Roermond** een lezing over de Roer van bron tot monding (deel 1: De Eifelroer). Aanvang 20.00 uur in het Groenhuis, Godsweerderstraat 2 te Roermond.

COLOFON

NATUURHISTORISCH GENOOTSCHAP IN LIMBURG

ADRES

Godsweerderstraat 2, 6041 GH Roermond, tel. 0475-386470, kantoor@nhgl.nl, www.nhgl.nl.

DAGELIJKS BESTUUR

H. Tolkamp (voorzitter), D. Frissen (secretaris), R. Geraeds (ondervoorzitter) & L. Horst (penningmeester).

KANTOOR

O. Op den Kamp, J. Cuypers, S. Teeuwen, K. Letourneur & R. Steverink.

LIDMAATSCHAP

€ 27,50 p/j. Leden t/m 23 j. & 65+ € 13,75; bedrijven, verenigingen, instellingen e.d. € 82,50.

O. Weinreich, ledenadministratie@nhgl.nl.

ING-rekening: 1036366.

BIC: INGBNL2A, IBAN: NL54INGB0001036366

België: 000-1507143-54.

BESTELLINGEN/PUBLICATIEBUREAU

Publicaties zijn te bestellen bij het publicatiebureau, M. Lenders, publicatiebureau@nhgl.nl.

Losse nummers € 4,-; leden € 3,50 (incl. porto),

themanummers € 7,-. ING-rekening: 429851

BIC: INGBNL2A, IBAN: NL31INGB0000429851

België: 000-1616562-57

PADDENSTOLENSTUDIEGROEP

P. Kelderman, Herkenbroekerweg 23, 6301 EG Valkenburg, paddestoelen@nhgl.nl.

PLANTENSTUDIEGROEP

O. Op den Kamp, Canisiusstraat 40, 6462 XJ Kerkrade, planten@nhgl.nl.

PLANTENWERKGROEP WEERT

J. Verspagen, Biest 18a, 6001 AR Weert, weert@nhgl.nl.

SPRINKHANENSTUDIEGROEP

W. Jansen, Wilhelminalaan 85, 6042 EM Roermond, sprinkhanen@nhgl.nl.

STUDIEGROEP ONDERAARDSE KALKSTENGROEVEN

G. Beckers, Moesdaal 65, 6228 HX Maastricht, sok@nhgl.nl.

VISSENWERKGROEP

V. van Schaik, Sint-Luciaweg 20, 6075 EK Herkenbosch, vissen@nhgl.nl.

VLIENDERSTUDIEGROEP

J. Queis, Spaanse singel 2, 6191 GK Beek, vlienders@nhgl.nl.

VOGELSTUDIEGROEP

R. van der Laak, Bethlehemstraat 34, 6418 GK Heerlen, vogels@nhgl.nl.

WERKGROEP DRIESTRUIK

W. Jansen, Wilhelminalaan 85, 6042 EM Roermond, driestruik@nhgl.nl.

ZOOGDIERENWERKGROEP

J. Regelink, Papenweg 5, 6261 NE Mheer, zoogdieren@nhgl.nl.

KRINGEN

KRING HEERLEN

J. Adams, Huyn van Rodenbroeckstraat 43, 6413 AN Heerlen, heerlen@nhgl.nl.

KRING MAASTRICHT

B. Op den Camp, Ambiorixweg 85, 6225 CJ Maastricht, maastricht@nhgl.nl.

KRING ROERMOND

M. de Ponti, Parklaan 10, 6045 BT Roermond, roermond@nhgl.nl.

KRING VENLO

F. Coolen, La Fontainestraat 43, 5924 AX Venlo, venlo@nhgl.nl.

KRING VENRAY

H. Alards, Dokter Kortmannweg 24, 5804 BA Venray, venray@nhgl.nl.

NATUURHISTORISCH MAANDBLAD

REDACTIE

G. Verschoor & O. Op den Kamp (hoofdredactie), H. Heijligers, J. Hermans, M. Lejeune, A. Lenders, A. Ova & J. Willems. redactie@nhgl.nl.

RICHTLIJNEN VOOR KOPIJ-INZENDING

Diegenen die kopij willen inzenden, dienen zich te houden aan de richtlijnen voor kopij-inzending. Deze kunnen worden aangevraagd bij de redactie of zijn te bekijken op www.nhgl.nl.

BASISONTWERP

J. Bruystens, grafisch ontwerper, Maastricht.

LAY-OUT & OPMAAK

Van de Manakker, Grafische communicatie, Maastricht, mvandemanakker@xs4all.nl.

EDITING SUMMARIES

J. Klerkx, Maastricht.

DRUK

SHD Grafimedia, Swalmen.

COPYRIGHT

Auteursrecht voorbehouden. Overname slechts toegestaan na voorafgaande schriftelijke toestemming van de redactie.

ISSN 0028-1107

provincie limburg

Het uitgeven van het Natuurhistorisch Maandblad wordt mede mogelijk gemaakt door een financiële bijdrage van de provincie Limburg.

STICHTINGEN

STICHTING NATUURPUBLICATIES LIMBURG

Uitgever van publicaties, boeken en rapporten, snl@nhgl.nl.

STICHTING DE LIERELEI

Projectbureau voor onderzoek van natuur en landschap in Limburg, lierelei@nhgl.nl.

STICHTING NATUURBANK LIMBURG

Stichting voor het beheer van de waarnemingsgegevens van het NHGL, natuurbank@nhgl.nl.

STICHTING IR. D.C. VAN SCHAÏK

Stichting voor het beheer van onderaardse kalkstengroeven in Limburg. Postbus 2235, 6201 HA Maastricht, vanschajkstichting@nhgl.nl.

STUDIEGROEPEN

FOTOSTUDIEGROEP

B. Morelissen, Agrimonie 14, 5931 ST Tegelen, foto@nhgl.nl.

HERPETOLOGISCHE STUDIEGROEP

S. de Jong, Madoerastraat 3, 6214 XL Maastricht, herpetofauna@nhgl.nl.

LIBELLENSTUDIEGROEP

J. Hermans, Hertestraat 21, 6067 ER Linne, libellen@nhgl.nl.

MOLLUSKEN STUDIEGROEP LIMBURG

S. Keulen, Mesweg 10, 6336 VT Hulsberg, mollusken@nhgl.nl.

MOSSENSTUDIEGROEP

P. Spreuwenberg, Kleikoeleweg 25, 6371 AD Landgraaf, mossen@nhgl.nl.